

Przygotowania do VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego.

1. VI Kongres Krajoznawstwa Polskiego „**Polska w europejskiej rodzinie. Przenikanie kultur, idei i wartości. Powinności krajoznawców**” odbędzie się w Olsztynie w dniach 10-12 września 2010 roku. Jego organizatorami na podstawie swoich suwerennych uchwał są Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego i Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
2. Organizatorzy odbyli 4 spotkania poświęcone przygotowaniom do Kongresu. Pierwsze odbyło się w lutym 2008 roku, kolejne w marcu, czerwcu i październiku ubiegłego roku.

Władze samorządowe woj. warmińsko-mazurskiego na czele z panem Jackiem Protasem - Marszałkiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego i panem Jarosławem Słomą - Członkiem Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, włączyły się do prac logistycznych związanych z jego organizacją. Zapewniono rezerwację miejsc noclegowych, wyżywienie oraz sale do obrad i miejsce ekspozycji na terenie osiedla akademickiego Kortowo należącego do Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Przygotowywany jest program imprez turystyczno-krajoznawczych towarzyszących Kongresowi.

Dla usprawnienia przygotowań organizacyjnych Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego powołał Zespół Organizacyjny ds. Kongresu pod kierownictwem Członka Zarządu Jarosława Słomy, jego zastępcą jest dyrektor Departamentu Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Stanisław Harajda, a w skład zespołu wchodzi również między innymi przedstawiciele Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego i Urzędu Miasta Olsztyna, prezes Warmińsko-Mazurskiej Organizacji Turystycznej oraz członek Zarządu Głównego PTTK kol. Marian Jurak.

Na szczególne podkreślenie zasługuje rola jaką odegrał Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w popularyzacji założeń VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego poprzez Konwent Marszałków R. P. wystosowano *apel do Marszałków o udzielenie pomocy w organizacji Sejmików Regionalnych oraz wydania Wojewódzkich Kanonów krajoznawczych*.

3. Zarząd Główny PTTK nadzór nad przygotowaniem Kongresu powierzył kol. Lechowi Drożdżyńskiemu prezesowi ZG PTTK oraz powołał Komitet Naukowo-Programowy Kongresu na czele z prof. dr hab. Januszem Zdebskim. Komitet rozpoczął swoją pracę we wrześniu 2008 roku i odbył do tej pory 3 posiedzenia, ostatnie w dniu 19 czerwca 2009 r.

W ich trakcie przyjął koncepcję programowo-organizacyjną Kongresu i ustalił jego hasło: „Polska w europejskiej rodzinie. Przenikanie kultur, idei i wartości. Powinności krajoznawców”. W czasie posiedzeń Komitetu Naukowo-Programowego omawiana była tematyka prac zespołów Kongresu oraz ramowy kształt organizacyjny jego przebiegu. Przewodniczący Komitetu odbył szereg rozmów i konsultacji ze środowiskami naukowymi oraz na bieżąco monitoruje pracę zespołów naukowych Kongresu.

Przyjęto, że Kongres niezależnie od obrad plenarnych będzie pracował w czterech zespołach:

- **Asymilacja i współistnienie kultur na przestrzeni dziejów w Polsce** pod przewodnictwem prof. dr hab. Franciszka Ziejki
- **Krajoznawstwo w społeczeństwie wiedzy** pod przewodnictwem prof. dr hab. Kazimierza Denka
- **Przemiany krajobrazu kulturowego w Polsce. Tradycja, współczesność, przyszłość**, pod przewodnictwem prof. dr hab. Jacka Purchli
- **Krajoznawstwo wobec wyzwań integrującej się Europy**, pod przewodnictwem prof. dr hab. Andrzeja Tomaszewskiego, którego w tych działaniach wspierają prof. nadzw. dr hab. Jan Wiktor Sienkiewicz oraz prof. dr hab. Franciszek Midura.

Komisja Krajoznawcza Zarządu Głównego PTTK zgłosiła do Komitetu Naukowo-Programowego Kongresu (wrzesień 2009 r.) propozycje następujących referatów, których autorami będą członkowie Komisji:

- „Odnaki regionalne jako instrument działania krajoznawczego”
- „Rola regionalnych pracowni krajoznawczych PTTK w kształtowaniu postaw pro regionalnych”
- „Parki narodowe jako warsztat edukacji krajoznawczej”
- „Europejskość przestrzeni Polski”

4. Tematyka prac Zespołu I (Asymilacja i współistnienie kultur na przestrzeni dziejów w Polsce)
- „Zagadnienie współistnienia kultur w Polsce od średniowiecza do XVIII w.”
 - Sprawa współistnienia kultur i ich asymilacji w wiekach XIX – XX.
 - Wielonarodowa i wielokulturowa Galicja. Problemy współżycia różnych narodów na Śląsku.
 - Sprawy współistnienia i asymilacji kultur w Wielkim Księstwie Poznańskim
 - Literatura piękna przechadzającym się po gościńcu zwierciadłem?
- (O „szkołach” poetyckich w literaturze polskiej XIX i XX wieku- ukraińskiej, litewskiej, białoruskiej, huculskiej, podhalańskiej itd.)
- Przewidywani autorzy referatów i opracowań - profesorowie: Henryk Samsonowicz, Andrzej Chwalba, Krzysztof Zamorski, Marek Czapiński, Tomasz Szram, Franciszek Ziejka.
5. Tematyka prac Zespołu II (Krajoznawstwo w społeczeństwie wiedzy)
- Krajoznawstwo w systemie edukacji instytucjonalnej
 - Krajoznawstwo w systemie edukacji nieinstytucjonalnej
 - Krajoznawstwo w służbie człowieka
- oraz dwa tematy w trakcie uzgodnień:*
- Współczesne krajoznawstwo a relacje człowiek-środowisko
 - Krajoznawstwo a proces kształtowania się świadomości narodowej.
- Przewidywani autorzy referatów i opracowań - profesorowie: Kazimierz Denek, Pola Kuleczka, Krzysztof Przeclawski, Adam Massalski, Stanisław Liszewski.
6. Tematyka prac Zespołu III (Przemiany krajobrazu kulturowego w Polsce. Tradycja, współczesność, przyszłość)
- Zespół posiada koncepcję swojej pracy i jest w trakcie precyzowania tematów. W czasie Kongresu praca zespołu zostanie rozpoczęta lub zakończona panelem. Jeden z roboczych tematów zgłoszonych do zespołu to „Nośniki przemian przestrzeni w aspekcie krajobrazu dla turystyki”.
- Przewidywani autorzy referatów i opracowań - profesorowie: Jacek Purchla, Andrzej Bem.
7. Tematyka prac Zespołu IV (Krajoznawstwo wobec wyzwań integrującej się Europy)
- Miejsce Polski w kulturze europejskiej
 - Wkład Polski w dzieło integrującej się Europy
 - Istota i rozwój krajoznawstwa Polsce
 - Walory krajoznawcze wybranych regionów
 - Pielgrzymki religijne- integracja kultur i narodów
 - Krajoznawcze walory pogranicza
 - Krajobraz Ziemi Ojczyстей w wizji polskich twórców na emigracji.
 - Możliwości turystyki transgranicznej na Roztoczu polskim i ukraińskim.
- Przewidywani autorzy referatów i opracowań - profesorowie: Andrzej Tomaszewski, Jan Wiktor Sienkiewicz, Franciszek Midura, Zygmunt Wilczek, ks. Waldemar Chrostowski, Halina Taborska, Krzysztof R. Mazurski.
8. Ustalono, że pierwszy dzień Kongresu będzie „olsztyńskim” z wystąpieniem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego pana Jacka Protasa oraz głównym referatem Kongresu i opracowaniami przygotowanymi przez środowiska naukowe i krajoznawcze Warmii i Mazur.
9. Komitet Naukowo-Programowy Kongresu przyjął, że wszystkie referaty będą opublikowane wcześniej w specjalnym wydawnictwie. Termin złożenia tekstów do 30 marca 2010 r. Objętość tekstu referatu nie powinna przekraczać 1 a. Założyć należy, że powstanie książka o objętości około 500 stron wydana w formie B-5.
10. Rozważa się wydanie przed Kongresem specjalnego numeru „ZIEMI”. W 2010 roku przypada 100. rocznica ukazania się po raz pierwszy tego najstarszego periodyku w Polsce. Według zgłaszanych dotychczas propozycji jubileuszowy numer „Ziemi” odnosiłby się do: dotychczasowych Kongresów Krajoznawstwa Polskiego, historii periodyku „Ziemia”, roli PTTK w sferze kultury (synteza). Rocznicę 100-lecia śmierci Zygmunta Glogera – pierwszego prezesa Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.
11. Ogromnie ważnym elementem przygotowań do VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego są sejmiki przedkongresowe. Opracowane została oraz upowszechniona we wszystkich naszych jednostkach organizacyjnych „Koncepcja organizacji sejmików przed VI Kongresem Krajoznawstwa Polskiego”

Dotychczas odbyły się następujące sejmiki :

W dniach 23-25 kwietnia br. odbył się sejmik pod hasłem „*Wzajemne przenikanie kultur w regionie łódzkim, a nowe możliwości ruchu krajoznawczego*” organizowany przez oddziały: „Łódzki”, „Zgierski” i w Pabianicach. Sejmikowi towarzyszyło wydawnictwo zatytułowane tak jak hasło sejmiku.

W dniu 25 maja br. we Fromborku odbył się sejmik zorganizowany przez Oddział PTTK „Ziemi Elbląskiej” pod hasłem: „Dziedzictwo Mikołaja Kopernika a możliwości rozwojowe turystyki we Fromborku”.

Sejmik przedkongresowy w Poznaniu, w dniu 4 czerwca 2009 przebiegał pod hasłem „*Nieprzemijające wartości ruchu krajoznawczo-turystycznego w szkole*” i stanowił istotny element obchodów 90-tej rocznicy rozpoczęcia zorganizowanej działalności turystyczno-krajoznawczej w szkolnictwie polskim. Wydana została publikacja zatytułowana „O potrzebie krajoznawstwa w edukacji szkolnej”.

Oddział PTTK Marynarki Wojennej przy Klubie MW w Gdyni był we wrześniu br. współorganizatorem ogólnopolskiego XXIV Seminarium Krajoznawczego Wojska Polskiego „Fortyfikacje Nadbrzeżne Zatoki Gdańskiej”.

Oddział PTTK „Ziemi Gliwickiej” zorganizował w dniach 25-26 września br. sejmik pod hasłem „Edukacja regionalna w szkołach Gliwic”

Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK zorganizowało w dniu 28 września w Gdyni sejmik pod hasłem: „POMORZE - krajobrazy kultury i wartości”.

Treści związane z VI Kongresem Krajoznawstwa Polskiego uwzględnił Centralny Zlot Aktywu Krajoznawczego PTTK, który odbył się w sierpniu na terenie Małopolski oraz zorganizowane przez Oddział Poznański PTTK w dniach 24-27 września XIV Forum Publicystów Krajoznawczych - Powiat Nowotomyski - 2009.

Oddział Warmińsko-Mazurski PTTK wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego zorganizował w dniu 02.10.09 r. sejmik przedkongresowy pod hasłem „Wielokulturowość Warmii i Mazur wczoraj i dziś”.

Regionalne Forum Oddziałów Małopolskich i Oddział PTTK „Ziemi Tarnowskiej” zorganizowały w dniu 17.10.2009 r. w Tarnowie sejmik pod hasłem „Przenikanie kultur na terenie Małopolski”.

Sejmiki w trakcie przygotowań:

- „Kultura i turystyka transgraniczna, a nowe możliwości ruchu krajoznawczego” planowany na 20.11.2009 r. przez Lubelskie Porozumienie Oddziałów PTTK.
- „Krajoznawstwo jako element budowania tożsamości woj. kujawsko-pomorskiego” - sesja w Gołubiu Dobrzyniu,
- w grudniu bieżącego roku planowana jest w Lublinie sesja pod hasłem „Kolekcjonerstwo krajoznawcze w PTTK”
- „Władysław Jagiełło jako postać związana z Puszcą Kozienicką i jej wpływ na ruch turystyczny w regionie” - sejmik planowany na I-szą dekadę maja 2010 r. przez Oddział PTTK w Pionkach,
- „Potencjał turystyczny obszaru transgranicznego” - to tytuł planowanego na maj 2010 r. sejmiku przygotowywanego przez Lubelskie Porozumienie Oddziałów PTTK,
- Mazowieckie Forum Oddziałów PTTK planuje na czerwiec 2010 roku sejmik przedkongresowy zatytułowany „Wisła w polskiej tradycji”

12. Kluczową sprawą w organizacji przygotowań do Kongresu w poszczególnych województwach jest przygotowanie Kanonów Krajoznawczych Województw.

W tej sprawie Zarząd Główny PTTK zaaprobował koncepcję programową oraz organizacyjno-wydawniczą.

Przewiduje się wydanie 16 tomów kanonów krajoznawczych wszystkich województw R.P.

Byłyby one opracowane według wzorca Kanonu Krajoznawczego Polski:

- wstępy (od wydawcy i list Marszałka Województwa) ,
- prezentacja konkretnych obiektów (alfabetyczna), (w zależności od województwa od 3 do 7 aa) plus ikonografia do 10 fotografii na 1 aa i rysunkami ok.2 na 1 aa.
- spis prezentowanych obiektów,
- część informacyjna m.in. o Kanonie Krajoznawczym Polski i innych kanonach wojewódzkich.

Nad redagowaniem czuwać będzie rada programowa edycji na czele z dr Włodzimierzem Łęckim oraz w każdym z województw zespół redakcyjny.

Wojewódzkie kanony wydane zostałyby w formacie B-5, druk w kolorze, w oprawie półtwardej (ew. w formie umożliwiającej prezentację mapy województwa z zaznaczonymi obiektami).

13. Na spotkaniu w Olsztynie w dniu 2.10. 2009 r. przedstawiciele władz samorządowych województwa Warmińsko-Mazurskiego na czele z p. Jackiem Protasem – Marszałkiem Województwa i Zarządu Głównego PTTK na czele z Lechem Drożdżyńskim – Prezesem ZG z udziałem prof. dr hab. Janusza Zdebskiego – przewodniczącego Komitetu Naukowo-Programowego VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego ustalono, że:
 - projekt logo opracowuje Zarząd Województwa,
 - w końcu listopada odbędzie się w Warszawie posiedzenie Komitetu Naukowo-Programowego VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego,
 - w dniu 5 listopada br odbędzie się w Warszawie posiedzenie poświęcone sprawom organizacyjnym Kongresu z udziałem władz samorządowych województwa Warmińsko-Mazurskiego.